

Skattedirektoratet
Postboks 9200 Grønland
0134 OSLO

Deres ref.
2014/144088

Vår ref.
17/00319-2

Dato
16.03.2017

Høring – Forslag om ny forskrift til lov om folkeregistrering

Vi viser til høring vedrørende forslag om ny forskrift til lov om folkeregistrering, mottatt 13.1.2017. Brønnøysundregistrene har følgende innspill i denne høringssaken:

§ 2-2-2 D-nummer

Begrepet «ugyldig» D-nummer

I forskriftsforslagets § 2-2-2 siste ledd fremkommer det at et D-nummer har en gyldighetstid på fem år. I merknaden til § 2-2-2 er det beskrevet at D-nummer, etter gyldighetstiden på fem år, blir satt til inaktiv. Det er videre beskrevet at dette er tatt inn for å minske faren for misbruk av D-nummer, ved at antall tildelte og gyldige numre begrenses.

Denne begrepsbruken vil etter Brønnøysundregistrenes syn skape forvirring hos både rekvirenter og brukerne av Folkeregisteret. Det er etter vår mening en vesensforskjell mellom begrepet «ugyldig» og «inaktiv». En naturlig språklig forståelse av begrepet «gyldighetstid» er at når denne perioden på fem år utløper, så er D-nummeret ugyldig og kan ikke benyttes. Dette er slik vi oppfatter det, ikke intensjonen med å innføre merking av D-numre med inaktiv etter en fem års periode. Slik vi tidligere er informert om fra Skattedirektoratet medfører denne merkingen ikke at D-nummeret er ugyldig og det kan fortsatt benyttes. Brønnøysundregistrene mener, i likhet med tidligere informasjon fra Skattedirektoratet, at det er rekvirentene av D-nummer selv som må vurdere hvordan man vil forholde seg til et inaktivt D-nummer. Rekvirentene må dermed selv gjennomføre en egen risikovurdering, og vurdere hvilke tilleggs kontroller eller krav som eventuelt skal stilles i samhandling med vedkommende som benytter et inaktivt D-nummer.

Det må etter Brønnøysundregistrenes mening fremkomme av forskriftsbestemmelsen at D-nummer settes til inaktiv etter fem år, ikke at de har en gyldighetstid på fem år.

Merknader til bestemmelsen, «akutt» registreringsbehov

I merknaden til § 2-2-2 står det at D-nummer i dag tildeles for å dekke *et akutt* registreringsbehov og at de ikke senere blir brukt fordi vedkommende for eksempel har forlatt Norge eller ikke lenger har noen økonomiske interesser i Norge.

Brønnøysundregistrene mener at dette ikke medfører riktighet. I dagens forskriftsbestemmelse i § 2-6 fremkommer det hvem som kan tildeles d-nummer. For Brønnøysundregistrene er det bestemmelsens bokstav c og d som benyttes ved å avklare behov for D-nummer, og som grunnlag og vilkår for rekvirering av D-nummer som sendes tildelingsmyndigheten. Etter denne bestemmelsen rekvireres blant annet D-nummer til utenlandske styremedlemmer i aksjeselskap, som ikke tidligere har fått tildelt D-nummer eller ikke fyller vilkårene for å få utstedt fødselsnummer. Disse kan være styremedlem over perioder på flere år, og det er ikke et akutt registreringsbehov som har utløst behovet for å rekvirere D-nummer fra tildelingsmyndigheten.

Brønnøysundregistrene

Postadresse: Postboks 900, 8910 Brønnøysund
Telefoner: Opplysningstelefonen 75 00 75 00 Administrasjonen 75 00 75 09 Telefaks 75 00 75 05
E-post: firmapost@brreg.no Internett: www.brreg.no
Organisasjonsnummer: 974 760 673

Videre rekvirerer Brønnøysundregistrene D-nummer til personer som utfører rapporteringsoppgaver på vegne av allerede registrerte rolleinnhavere i ulike juridiske personer i Altinn. En del norske juridiske personer får utført regnskapsføring, lønnsføring m.m. av regnskapskontor utenfor Norge. Personer i disse utenlandske regnskapskontorene som forestår innrapportering knyttet til eksempelvis A-ordningen, innrapportering av merverdiavgift osv., trenger D-nummer for å kunne identifisere seg slik at de kan gjennomføre innrapportering over tid – gjerne flere år. Heller ikke her er det et akutt registreringsbehov som ligger til grunn for rekvirering av D-nummer.

§ 2-2-4 Rekvirering av D-nummer

Rekvirering av D-nummer, herunder dokumentasjonskrav, er nærmere regulert i § 2-2-4. For at tildelingsmyndigheten skal kunne tildele et D-nummer må dokumentasjonskravene være oppfylt. Bestemmelsen hjemler også unntak for dokumentasjonskravet, for eksempel dersom en arbeidsgiver bekrefter overfor et skattekontor at en persons identitet er rett oppgitt.

Skatteetaten har nå igangsatt en ordning som innebærer at rekvirenter kan sende D-nummersøkere til Skatteetaten for en ID-kontroll, dersom rekvirenten mener at det er behov for det og de dokumentasjonskravene som er beskrevet i § 2-2-4 ikke gir tilstrekkelig sikkerhet for at det er rett identitet. Dette er ikke nevnt i forslaget til endringer. Siden kravene til hva som skal til for å kunne tildele et D-nummer er beskrevet i denne paragrafen, mener vi at et eventuelt krav om oppmøte for å kontrollere rett identitet, også burde hjemles her. Vi har forstått det slik at Skattedirektoratet ønsker at ID-kontrollen skal skje *etter* at D-nummeret er tildelt, av systemtekniske/praktiske årsaker, og videre at hjemlene for å kreve ID kontroll bør finnes i regelverk til de ulike rekvirentene. Vi mener at dette er uheldig av flere årsaker.

For det første mener vi at ID-kontrollen bør skje *før* D-nummeret tildeles. Dersom en rekvirent har foretatt en risikovurdering og mener at det er behov for en utvidet kontroll i form av oppmøte, må dette forstås slik at rekvirenten ikke ønsker å bruke et D-nummer hvor personen ikke «består» ID-kontrollen, eller ikke møter opp til kontroll. Et D-nummer bør da ikke tildeles. Ved en slik ordning unngår Folkeregisteret at D-nummerdatabasen får nye D-nummer som ikke er i bruk, og som da i neste omgang må merkes som inaktiv. Selv om det er systemteknisk og praktisk vanskelig å foreta ID-kontrollen før tildeling av D-nummer skjer, mener vi at det ikke bør være til hinder for en sikrere og kvalitetsmessig bedre løsning.

Videre mener vi at selve hjemmelen til å kreve ID-kontroll bør finnes i folkeregisterforskriften, herunder også unntak. Vi har i dag ikke hjemmel i våre egne regelverk for å kreve en ID-kontroll. Det vil være vesentlig mer arbeidskrevende å foreta endringer i samtlige regelverk som regulerer rekvirerende myndigheters virksomhet, enn å legge hjemmelen i folkeregisterforskriften.

For Altinnløsningen vil vi spesielt nevne at dette er et samarbeid mellom offentlige etater, og dette er ikke lovregulert. Krav om ID-kontroll i form av oppmøte på skattekontor, må derved inntas i den enkelte tjenesteeiers regelverk. Det er pr i dag 43 tjenesteeiere i Altinn, og ut fra de føringer som foreligger vil dette antallet øke. Etter vårt syn vil en regulering av krav til oppmøte gjennom den enkelte tjenesteeiers regelverk, skape merarbeid og være en u hensiktsmessig måte å gjennomføre eventuell lovregulering av krav om ID-kontroll på.

Vi ser det slik at selv om rekvirerende myndighet skal vurdere risikoen ved bruk av D-nummer, er dette ikke til hinder for at hjemmelen for å kreve oppmøte ligger i folkeregisterforskriften.

Endelig mener vi at det hører naturlig hjemme hos Folkeregisteret som felleskomponent, å forvalte reglene rundt grunndata om personer, herunder kravene til innføring i registeret og kravene til sikker identitet.

En mulig ordlyd i siste avsnitt av denne paragrafen kan være:

«Dersom det er behov for å foreta en ID-kontroll, kan tildelingsmyndigheten eller rekvirenten kreve at personen møter opp hos Skatteetaten, for identitets- og legitimasjonskontroll, før tildeling av D-nummer foretas.»

Subsidiært, dersom Skattedirektoratet mener at ID-kontroll ikke kan skje før etter at D-nummer er tildelt, kan ordlyden være:

Brønnøysundregistrene

Postadresse: Postboks 900, 8910 Brønnøysund

Telefoner: Opplysningstelefonen 75 00 75 00 Administrasjonen 75 00 75 09 Telefaks 75 00 75 05

E-post: firmapost@brreg.no Internett: www.brreg.no

Organisasjonsnummer: 974 760 673

«Dersom det er behov for å foreta en ID-kontroll, kan tildelingsmyndigheten eller rekvisisjonsmyndigheten kreve at personen møter opp hos Skatteetaten, for identitets- og legitimasjonskontroll.

§ 2-2-5 Avvisning av rekvisisjon om d-nummer

Etter § 2-2-5 skal rekvisisjonen avvises dersom kravene til dokumentasjon ikke er oppfylt. Dette antar vi må forstås slik at det gir *tildelingsmyndigheten* en hjemmel til å avslå rekvisisjonen dersom dokumentasjonskravet ikke er oppfylt. Dette mener vi er en naturlig tolkning, da rekvisisjonen kommer fra rekvisisjonsmyndigheten. Når det gjelder *rekvisisjonsmyndigheten* hjemmel til å avvise en søknad om D-nummer hvor dokumentasjonskravet ikke er oppfylt, tolker vi det slik at en eventuell avvisning må skje med hjemmel i § 2-2-4.

Slik vi ser det skal både rekvisisjonsmyndigheten og tildelingsmyndigheten kontrollere om kravene til dokumentasjon er oppfylt, men tildelingsmyndigheten kan overprøve rekvisisjonsmyndigheten dersom kravene til dokumentasjonen ikke er tilstrekkelig oppfylt. Tildelingsmyndigheten vil alltid ha den beste kompetansen på ID-dokumenter, og kan også foreta dublettkontroll opp mot andre registreringer og dokumenter de har i sitt register. Vi mener dette kontrollansvaret burde komme klarere fram.

Fjerning av klageadgang

I gjeldende forskrift § 2-8 andre ledd fremkommer det at dersom «... tildelingsmyndigheten finner at vilkårene i § 2-6 for tildeling av D-nummer ikke foreligger, skal rekvisisjonen avslås i skriftlig beslutning som sendes rekvisisjonsmyndigheten, jf. § 2-7 første ledd. Rekvisisjonsmyndigheten kan påklage avslaget til Skattedirektoratet.»

I forskriftsforslaget § 2-2-5 er rekvisisjonsmyndighetens mulighet til å påklage avslaget til Skattedirektoratet fjernet. Det er ikke gitt noen utfyllende redegjørelse for hvorfor denne klagemuligheten er fjernet. Det fremkommer av forskriftsforslagets kapittel 3., Merknader til de øvrige bestemmelser i forslag til forskrift, at Skattedirektoratet mener § 2-2-5 skal tilsvare gjeldende § 2-8, kun med språklige endringer. Brønnøysundregistrene mener imidlertid det her foreligger større endringer enn kun språklige endringer eller sanering av en bestemmelse med karakter av «håndbokstoff».

I henhold til forskriftsforslaget kan avvisning av rekvisisjon om d-nummer skje enten når krav til dokumentasjon ikke er oppfylt, eller dersom vilkårene i forskriftsforslaget § 2-2-3 ikke foreligger. Brønnøysundregistrene mener det er rekvisisjonsmyndighetene som er nærmest til å vurdere om vilkårene i § 2-2-3 er oppfylt. En rekvisisjonsmyndighet vil ikke rekvisisjon D-nummer uten å vite at det foreligger et begrunnet behov for dette. Dette er en viktig rollefordeling mellom rekvisisjonsmyndighetene og tildelingsmyndigheten. For å ivareta rekvisisjonsmyndighetenes rolle her, må en derfor etter vår mening beholde muligheten til å påklage eventuelle avslag i forskriftsbestemmelsen.

Kravet til skriftlig beslutning

I forslag til § 2-2-5, siste ledd heter det at dersom tildelingsmyndigheten finner at vilkårene for tildeling ikke er oppfylt, så skal rekvisisjonen avslås i «skriftlig beslutning som sendes rekvisisjonsmyndigheten» Dersom vi sammenholder dette med første ledd, ser vi ikke helt hva som kan begrunne behovet for å skille disse to avvisningsgrunnlagene med tanke på kravet til skriftlighet.

§ 3-1-1 w) Kravet til registreringsstatus

Vi ser at registreringsstatusen medfører endringer i dagens koder, og at for eksempel kode nummer 4, som i dag betyr «forsvunnet», med ny nummerering vil bety «død». Med tanke på endringer som må gjennomføres i systemer som mottar og tolker statuskode, ville det ha vært enklere om man beholdt samme nummerering på de som allerede eksisterer og de som endrer navn. Dersom det likevel er nødvendig å endre, er det viktig at det blir gitt god informasjon rundt dette, slik at det ikke oppstår uheldige situasjoner ved at statuskodene blir tolket feil.

§ 9-1-1 Unntak fra taushetsplikt

I kommentarene til § 9-1-1 som gjelder unntak fra taushetsplikt, heter det at bestemmelsen gir unntak fra taushetsplikten for noen av de opplysninger som er nevnt i § 3-1-1 første ledd litra w og at bestemmelsen i hovedsak er en videreføring av någjeldende forvaltningspraksis. Opplysninger om registreringsstatusene **bosatt, utflyttet, død, opphørt og inaktiv de siste fem år**, jf. § 3-1-1 første ledd bokstav w er foreslått unntatt fra taushetsplikten i folkeregisterloven § 9-1. Brønnøysundregistrene vil også kunne ha behov for de øvrige registreringsstatusene i sin saksbehandling og ber derfor om at det vurderes hvorvidt også disse kan unntas taushetsplikt.

Med hilsen

BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Lars Peder Brekk
direktør

Geir Jacobsen
assisterende direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Elisabeth Lilleholt